

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VII.37.216/2020/4.

A tanács tagjai: . Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke, előadó bíró
Mészárosné Dr. Szabó Judit
bíró
. Kulisity Mária
bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: dr. Zolnay Péter ügyvéd

Az alperes: neve

Az alperes képviselője:

kamarai jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat bírósági
felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.K.27.496/2019/20.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
6.K.27.496/2019/20. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes 2016. március 1-től C2 minősítési csoport szerinti rokkantsági ellátásban részesült. Az elsőfokú társadalombiztosítási szerv a 2019. január 30-án kelt határozatával az ellátás továbbfolyósításáról döntött, mivel a felperes egészségi állapota - az elsőfokú komplex minősítés eredményéről készült összefoglaló vélemény szerint - 34%-os mértékű, annak alapján C2 minősítési kategóriába tartozik. Az elsőfokú határozatot a másodfokú társadalombiztosítási szerv a másodfokú komplex minősítési

bizottság szakvéleménye alapján, amely szerint a felperes egészségi állapota 39%-os, C2 minősítési csoportba tartozik, helybenhagyta.

A felperes keresete és az alperes védírata

- [2] A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát azért kérte, mert az egészségi állapotának mértékét betegségei téves értékelés miatt helytelenül határozták meg.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte határozata ténybeli és jogi indokai fenntartásával.

Az elsőfokú ítélet

- [4] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a társadalombiztosítási határozatokat megsemmisítette, az elsőfokú szervet új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezte azzal, hogy a felperes 2019. január 9-től 29%-os mértékű egészségi állapota, E kategóriába tartozása alapján jogosult a megváltozott munkaképességű személyek ellátására.
- [5] A bíróság a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő alperes indítványára kiegészített, aggálymentesnek ítélt szakvéleménye alapján megállapította, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban történt szakértői vizsgálata időpontjától folyamatosan 71%-os egészségkárosodással rendelkezik, egészségi állapota 29%. A jogerős ítélet indokolása szerint az alperes a szakvéleményt - a másodfokú szakértői osztály vezetőjének nyilatkozatában foglalt indokok alapján - a mozgásszervi, valamint a szív- és érrendszeri megbetegedések részkárosító hatása mértékének meghatározását illetően vitatta, a perben kirendelt szakértő a véleményét az észrevételek ismeretében változatlanul fenntartotta. A kiegészítő szakvéleményre tett alperesi észrevételek alapján a bíróság további bizonyítás elrendelését - a szakvélemény aggálytalanságára és arra tekintettel, hogy a csatolt orvosi szakmai állásfoglalás az alperes nyilatkozatának tekintendő, illetve mert az alperes olyan új indokot is előadott, amelyre korábban nem hivatkozott -, szükségtelennek tartotta, ezért azt mellőzte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 315. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.
- [7] Az alperes - az ügy előzményeinek és a jogerős ítélet indokainak

ismertetését követően - kifejtette, hogy a rehabilitációs hatóságok eljárása során a szakértői bizottságok által adott komplex minősítések olyan szakértői vélemények, amelyek irányadók a felperes egészségi állapotának mértékét illetően. E szakvélemények helytállósága, illetve az azokon alapuló határozatok akkor vitathatók a perben, ha a fél a megalapozatlanságukat tudja bizonyítani. A Pp. nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a közigazgatási eljárásban készült komplex minősítési vélemény nem tekinthető egyenrangúnak a perben szerzett igazságügyi orvosszakértői véleménnyel. Ezért a közigazgatási eljárásban és a perben szerzett szakvélemények közötti ellentmondás feloldásáról a bíróságnak további szakértői bizonyítás elrendelésével kellett volna gondoskodnia. Az alperes a szakvéleményre tett észrevételében részletesen megindokolta az új szakértő kirendelésére tett indítványát, amely összhangban van a Pp. 316. § (1) bekezdés c) pontjában előírt új feltételekkel. Az ítélet azért sérti a Pp. 315. § (1) bekezdését, mert a bíróság a határidőben előterjesztett és érdemben indokolt bizonyítási indítványát mellőzte, így a tényállást nem tárta fel teljes mértékben.

[8] Az alperes - álláspontja alátámasztásaként és felülvizsgálati kérelme befogadásának indokaként - hivatkozott arra is, hogy a korábbi joggyakorlat szerint a bíróság új igazságügyi szakértő kirendelését egymásnak ellentmondó szakvélemények esetén szükségesnek tartotta, amellyel ellentétes, hogy a bíróságok az ítéleteiket - ahogyan a jelen ügyben is -, egyetlen igazságügyi szakértő véleményére alapítsák. Végül utalt arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében, így a jelen perben felhívott Mfv.III.11.120/2010/3. számú határozatában kimondta, hogy az ORSZI szakértői bizottságai és az igazságügyi orvosszakértő véleménye közötti olyan kérdésekben mutatkozó eltéréseket, amelyek megítélése különleges szakértelmet igényel, a bíróságnak a Pp. 182. § (3) bekezdése alkalmazásával, további szakértői bizonyítás elrendelésével kell tisztáznia.

[9] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[11] A jogerős ítélet felülvizsgálata során a Kúriának arról kellett döntenie, hogy a munkaügyi bíróság az eljárása során megsértette-e a Pp. új szakértő kirendelését szabályozó 315. § (1) bekezdését.

[12] Az irányadó tényállás szerint a felperes egészségi állapotát a másodfokú orvosi bizottság és a perben kirendelt igazságügyi szakértő azonos megbetegedések alapul vételével határozta meg. A másodfokú hatósági eljárásban és a perben szakvéleményt adó szakértők véleménye között a mozgásszervi és a szív- és érrendszeri megbetegedések egészségkárosító hatása mértékének, ebből fakadóan

az össz-szervezeti egészségkárosodás és az ebből kiszámított egészségi állapot mértékének meghatározásában volt különbség, amely eltérés a felperes minősítési kategóriába sorolása, az őt megillető ellátás megállapítására kihatott.

[13] A Kúria az előtte korábban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásai tárgyában folyamatban volt társadalombiztosítási perekben, hasonló tényállású ügyekben, amelyekben a felperesek egy, vagy több megbetegedése részkárosító hatásának a NEFMir. alapján, szakértői mérlegelés útján való meghatározásában volt vita, azonos tartalmú kérelmekre iránymutatást adott a Pp. szakértői bizonyításra vonatkozó szabályai értelmezéséről, a Pp. 315. § (1) bekezdése helyes alkalmazásáról. A Kúria a határozatokban (pl. Kfv.X.37.256/2019/7., Kfv.X.37.356/2019/6., Kfv.X.38.033/2019/4.) rámutatott arra, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira való jogosultság szempontjából lényeges azon tények megállapításához, amelyek megítélése különleges szakértelmet igényel, a társadalombiztosítási szervek eljárásában ún. komplex minősítés keretében a Kormány által kijelölt szakértői szerv ad szakvéleményt [Mmtv. 15. §, 19. § a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (Kr.) 1. § (1)-(2) bek.]. A minősítést - az Mmtv., a Kr. és a NEFMir. alkalmazásával - a rehabilitációs hatóság orvos-, foglalkozási rehabilitációs és szociális szakértőkből álló bizottságai végzik; a bizottságoknak a rehabilitációs orvosszakértői, foglalkozási rehabilitációs szakértői, illetve országos szociálpolitikai szakértői névjegyzékbe bejegyzett szakértő tagjait és - kormányzati szolgálati jogviszonyban álló - elnökét a szakértői szerv vezetője jelöli ki [Mmtv. 27. §-27/A. §, Kr. 11-13/C. §]. Mivel a bizottságok tagjai a vizsgált ellátásokra való jogosultság vitatott feltételei megítéléséhez megfelelő szakértelemmel rendelkeznek, a társadalombiztosítási szerv alperes a perben - a tényállás szabad megállapításának elvéből [Pp. 263. § (1) bekezdés] fakadóan, törvény ez irányú tiltó rendelkezése hiányában - a tőlük beszerzett nyilatkozatokkal, véleményekkel alátámaszthatja a perben kirendelt igazságügyi orvos-, rehabilitációs foglalkozási, illetve szociális szakértő által elkészített szakvélemény aggályosságát. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a bíróság a perben kirendelt szakértők szakvéleményét vitató nyilatkozatok alapján köteles lenne új szakértő kirendelésére.

[14] A Kúria a fenti határozataiban a jelen perrel azonos vitás kérdés kapcsán kiemelte, hogy a törvényhozó a Pp.-ben új alapokra helyezte a szakértői bizonyítást; ennek szabályai - a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) XIV. fejezetében foglalt eltérésekkel - a közigazgatási perben is irányadók [Kp. 78. § (1) bekezdés]. A Pp. szabályozásában a különleges szakértelmet igénylő kérdések megválaszolására, tények megállapítására magánszakértő, más eljárásban kirendelt szakértő és kirendelt

szakértő alkalmazható. A perben szakértőként az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.) szerinti szakértőt vagy a Szaktv-ben meghatározott eseti szakértőt lehet alkalmazni [Pp. 300. § (2) bekezdés]. A Pp. alkalmazásában a Szaktv. szerinti szakértők és eseti szakértők minősülnek szakértőnek, így ezen szakértők véleménye minősül szakvéleménynek. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai tárgyában a közigazgatási hatósági eljárásban szakvéleményt adó bizottságok véleményei nem minősülnek a Pp. 306. § szerinti, más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének, és - ahogyan arra a Kúria a Kfv.X.37.763/2019/6. számú határozatában rámutatott - a Kp. 80. § szerinti, megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő által adott szakvéleménynek sem.

[15] A Kúria a fentiek alapján megállapította, hogy a komplex minősítést végző bizottságok szakvéleményei a Pp. és a Kp. alkalmazásában, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai tárgyában hozott társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perben nem minősülnek szakvéleménynek; nem fogadta el az alperes ezzel összefüggésben előadott azon érvelését, hogy a közigazgatási eljárásban és a perben beszerzett szakvélemények hivatkozott ellentmondásait a szakvélemények „egyenrangúsága” alapján új szakértő kirendelésével lehet csak kiküszöbölni.

[16] A szakértő szakvéleményének előterjesztését követően a fél indítványára további szakértői bizonyítás (felvilágosítás kérés, új szakértő alkalmazása) elrendelésének van helye akkor, ha a szakvélemény aggályos. Ha a kirendelt szakértőtől származó szakvélemény aggályai nem kerülnek felszámolásra, úgy a szakvélemény a perben bizonyítékként nem vehető figyelembe [Pp. 315. § (1) bekezdés, 316. § (3) bekezdés]. Azt, hogy a kirendelt szakértő szakvéleménye mikor tekinthető aggályosnak, ekként további szakértői bizonyítás indítványozására és elrendelésére alapot adónak, illetve végső soron, az aggályok felszámolásának hiányában a bíróság döntése meghozatala során mellőzendőnek, a törvényhozó a Pp. 316. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban szabályozta: ha hiányos, illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit, ha homályos, ha önmagával, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, vagy ha egyébként a helyességéhez nyomatékos kétség fér. A kirendelt szakértő szakvéleményének beszerzését követően további szakértői bizonyítás elrendelését tehát a fél alappal akkor indítványozhatja, ha annak szükségességét a Pp. 316. § (1) bekezdés a)-d) pontokban felsorolt valamely ok megjelölésével és az arra vonatkozó indokok előadásával megfelelően alátámasztja.

[17] A Kúria rámutatott: abban a kérdésben, hogy a közigazgatási eljárásban szakvéleményt adó szakértőktől alperes által beszerzett nyilatkozatok ténylegesen alkalmasak-e arra, hogy a perben kirendelt szakértő szakvéleménye megalapozottságát illetően aggályokat keltsenek, ekként van-e helye a fél indítványára további

szakértői bizonyítás elrendelésének, általános jellegű iránymutatás nem adható, erről a bíróságnak a konkrét eset összes körülményei alapján, a perben rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetésével kell állást foglalnia. Kizárólag amiatt, mert a rehabilitációs hatóság szakértői bizottságának orvosszakértő tagja valamely, szakértői mérlegelés eredményeként megállapítandó tény, körülmény megítélésében, így pl. egyes betegségek részkárosító hatása mértékének meghatározásában a bíróság által kirendelt igazságügyi orvosszakértőtől eltérő álláspontot foglal el, általában nem lehet új szakértő kirendelését kezdeményezni.

[18] A Kúria ítéletében tett fenti megállapítások a jelen ügyben is mindenben irányadók. A jelen perben a bíróság által kirendelt szakértő járt el, az általa előterjesztett szakvélemény kiegészítését a bíróság az alperes indítványára elrendelte, ítéletében részletesen ismertette azokat az indokokat, amelyek alapján a kiegészített szakvéleményt aggálytalannak tekintette. Az alperes az ezt követően előterjesztett indítványában nem jelölte meg, hogy a kiegészített szakvéleményt a Pp. 316. § (1) bekezdés a)-d) pontjában szabályozott okok közül melyek alapján tartja aggályosnak, az alperes új szakértő kirendelését a másodfokú orvosszakértő főorvos nyilatkozata csatolásával, a Pp. 315. § (1) bekezdésére és a Legfelsőbb Bíróság Mfv.III.11.120/2010/3. számú ítélete szerinti gyakorlatára utalással kérte. A munkaügyi bíróság helyesen, a Pp. 315. § (1) bekezdése megsértése nélkül helyezkedett arra az álláspontra, hogy ezen indítvány, a felperes megbetegedése részkárosító hatása mértékét vitató nyilatkozat alapján új szakértő kirendelésének nem volt helye. Ennek megítélésekor - az alperes érvelésével ellentétben - a korábbi, eltérő jogszabályi környezetben, más anyagi-, de főként eljárásjogi szabályok [régi Pp., a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény, az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézettről, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló 213/2007. (VIII.7.) Korm. rendelet, stb.] alkalmazásával kialakított bírói gyakorlat érvényesülését nem lehet számon kérni.

[19] Önmagában az a tény, hogy a vitás megbetegedések részkárosító hatása a közigazgatási eljárásban és a perben - a NEFMir.-ben meghatározott keretek között elvégzett szakértői mérlegeléssel - eltérő mértékben került meghatározásra, az alperes által egyebekben csupán a felülvizsgálati eljárásban megjelölt Pp. 316. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ok fennállására, annak megállapítására, hogy a kirendelt szakértő véleménye a perbeli adatokkal való ellentét miatt aggályos, nem adott alapot.

[20] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet - a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján - hatályában fenntartotta.

Záró rész

[21] A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel,

ezért a Kúriának e tárgyban rendelkeznie nem kellett.

- [22] A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről az Mmtv. 14. § (2) bekezdése alapján döntött.
- [23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazni rendelt Kp. 114. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [24] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. április 29.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, előadó bíró,
Mészárosné Dr. Szabó Judit s. k. bíró, Dr. Kulisity Mária s. k.
bíró